

2. Шахрай М.М. Потенціал інтерактивного театру у формуванні соціальної компетентності школярів / В.М. Шахрай // Соціальна педагогіка : теорія і практика. – 2011. – №4. – С. 51.

Резмер Аліна Володимирівна

rezmeralina@gmail.com

студентка бакалаврату спеціальності «Соціальна робота»

Науковий керівник:

Колотило М.О., канд. філос. н., доц. кафедри філософії
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО НАД ДІТЬМИ В СІМ'ЯХ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА: ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ

У наш час у світі дуже розповсюджена така проблема як сексуальне насильство над дітьми. У своєму інтерв'ю Уповноважений Президента України з прав дитини Микола Кулеба говорив, що за статистикою по насильству над дітьми в Україні за останні роки, майже кожна п'ята дитина потерпає від насильства і найчастіше, саме зі сторони близьких та рідних дитини. Відтак, дуже важко викрити цей тяжкий злочин, адже багато хто закриває на це очі, пояснюючи небажанням втручатися у внутрішньо-сімейні справи [4].

На жаль, існує і така проблема як розповсюдження дитячої порнографії на відповідних сайтах і це є значною загрозою для українського суспільства. До речі, психологи діагностують, що перегляд дитячої порнографії або зображень оголених дітей/підлітків належать до однієї з причин насильства над дітьми. Професори клінічної психіатрії Майкл Фьорст та Аллен Френсіс проводили дослідження реакції серед здорових чоловіків на дитячу порнографію. Результат був таким: фізіологічна реакція на фото оголених підлітків жіночої статі (12-16 років) і дорослих жінок (17-36 років) була в рівній мірі високою; на дівчаток дитячого віку (4-10 років) середньо вираженою, а на дітей, підлітків і дорослих чоловічої статі негативною [4].

Є значна кількість дефініцій поняття «сексуальне насильство над дітьми», і якщо їх об'єднати, то можна отримати наступне

визначення: сексуальне насильство над дітьми це будь-які сексуальні дії з боку дорослих по відношенню до дитини з її згоди або без її згоди для отримання власного сексуального задоволення, або задля якоїсь користі (наприклад, з метою шантажу). Давайте детальніше розглянемо що ж спонукає дорослих до таких дій.

Найбільш розповсюдженою причиною сексуального насильства над дітьми у сім'ях є наркоманія та алкоголізм, внаслідок чого у дорослих може виникати агресія, втрата контролю над своїми діями, гіперсексуальність. На другому місці – психічні порушення особистості, що також провокують агресію, депресивність, неадекватну поведінку, ненормальну реакцію на провокуючу поведінку дитини. Наступною, також доволі розповсюдженою причиною, виступають дитячі травми дорослого: агресивна поведінка батьків, зґвалтування, булінг, неправильний сексуальний досвід і т.д. До переліку інших причин психологи відносять: перегляд дитячої порнографії, сексуальні відхилення (педофілія), проблеми з низькою самооцінкою, акцентуації характеру і т.д. Отож, як бачимо, причин дуже багато і вони різні, проте жодна з них не виправдовує тих людей, хто вчиняє сексуальне насильство.

Важливо враховувати наступне: якщо не виявити ознаки насильства в дитини вчасно (на перших етапах), то психологічна травма від завданої фізично-моральної шкоди залишається на все життя.

Для запобігання непоправимих наслідків варто придивлятись до поведінки дитини, оскільки в багатьох випадках діти не розповідають про вчинене насильство через відчуття сорому, приниження, загрози розриву сім'ї, в якій вона виросла, або ж переконання зі збоку кривдника, що дитина сама цього хотіла і т.д. Вчителям, вихователям дитячих садочків, сусідам потрібно бути пильними до дитини, яка поводить себе підозріло, не виявляє відповідної до власного віку активності, замкнута. Так, навіть така дрібничка як смоктання пальця (неврозоподібний стан, як зазначають психологи) вже може бути «дзвіночком», що потрібно звернути увагу на дитячий душевний стан. Також, окрім поведінкових проявів, зазвичай виражені і фізичні: рваний одяг, синці, рання вагітність, сліди крові, біль та свербіння статевих органів.

Звісно, однієї пильності мало для того, щоб повністю запобігти сексуального насильства над дітьми. Проте, якщо люди

не будуть байдужими й вчасно виявлятимуть ознаки насильства, звертатимуться до відповідних служб; якщо державні органи влади законодавчо посилять міру покарання за цей злочин, то спільним зусиллям ми зможемо зменшити цю страшну цифру у статистиці.

Список посилань:

1. Сексуальне насильство над дітьми: причини, наслідки, профілактика : інформ.-метод. посібник / Автори-упоряд. Цюман Т. П., Малієнко Ю. М.; За заг. ред. Цюман Т. П. – К.: ФОП Пономаренко Я.М. – 2011. – 76 с.

https://childfund.org.ua/Uploads/Files/books_pdf/Manual_sexual_abuse.pdf

2. Проблема сексуального насильства над дітьми: інф. лист. для мед. працівників всіх рівнів надання медичної допомоги/ [авт. І.Загайкевич] – Вінниця 2017. – 8 с. URL: <http://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/dep-ohor-zdor/nasylstvo1.pdf>

3. «УКРАЇНА: ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА» (в рамках програми МОН України Всеукраїнські сквородинські навчання «Пізнай себе» та до 120- річчя НУБіП), 05.04. 2018 р. – Київ, 2018.– 236 с. URL: <https://apsijournal.com/index.php/psyjournal/article/view/1059/655>

4. Кожна п'ята дитина в Україні потерпає від сексуального насильства – Микола Кулеба. [Електронний ресурс]: <https://www.unian.ua/society/10758972-kozhna-p-yata-ditina-v-ukrajini-poterpaye-vid-seksualnogo-nasilstva-kuleba.html>

Руденко Тамара Петрівна

tamararud@ukr.net

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
ФСП КПІ ім. Ігоря Сікорського

СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВІ КАТЕГОРІЇ НАСЕЛЕННЯ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Соціально вразливі категорії населення потребують пильної уваги з боку держави та суспільства. Серед них виділяють соціальні групи та особи, що мають більшу ймовірність, ніж інші категорії зазнати негативних впливів соціальних, економічних,